

Opmerkingen bij voorstel van wet tot wijziging van de Arbeidsomstandighedenwet

Algemeen

In het wetsvoorstel worden de taken en/of bevoegdheden van de vertrouwenspersoon niet helemaal helder.

Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) geeft via het Arboportaal wel de juiste informatie, zo ook de door TNO samengestelde 'wegwijzer Vertrouwenspersoon ongewenste omgangsvormen' voor onder andere de taakafbakening van de vertrouwenspersoon. Het wetsvoorstel zou daarmee in overeenstemming moeten zijn.

Taken vertrouwenspersoon

De taken van de vertrouwenspersoon zijn:

1. Opvangen, begeleiden en adviseren van de medewerker.
2. Voorlichten, informeren en inspireren van de organisatie.
3. Gevraagd en ongevraagd adviseren van bestuur en management

Daarbij nog opgemerkt dat de vertrouwenspersoon bij hoge uitzondering adviseert over concrete meldingen, i.v.m. het vertrouwelijke karakter. Verder willen wij in zijn algemeenheid het onderscheid aangeven met betrekking tot de informele en formele fase (melding en klacht) en de taken van de vertrouwenspersoon op onderdelen daarvan.

Informele fase (melding bij vertrouwenspersoon)

Opvang, en begeleiding van een medewerker die ongewenst gedrag ervaart, of om informatie vraagt. Analyseren, verschillende oplossingstrajecten met voor- en nadelen op de korte en lange termijn bespreken met de medewerker.

Verwijzen van de medewerker naar leidinggevende, deskundigen, of informele oplossing door naar een onafhankelijke derde zoals een bemiddelaar/mediator te verwijzen.

Formele fase (indienen klacht bij klachtencommissie)

Verwijzen naar de klachtencommissie. Indien gewenst begeleiden van de klager bij het indienen van een klacht en tijdens de klachtbehandeling door de klachtencommissie. Klachtencommissie doet onderzoek (waarheidsvinding), waarbij de vertrouwenspersoon de klager kan bijstaan tijdens het onderzoek.

Interne en externe vertrouwenspersoon

In het wetsvoorstel komt de interne vertrouwenspersoon een prominente rol toe, waarbij de suggestie wordt gewekt dat de externe vertrouwenspersoon een uitzondering is. Het landschap is inmiddels behoorlijk veranderd. Interne vertrouwenspersonen voeren deze taak vaak naast hun hooftaak uit. Er zijn inmiddels veel externe vertrouwenspersonen, die branchegericht en/of zelfstandig als zzp'er het beroep van vertrouwenspersoon uitoefenen. Het voordeel bij externe vertrouwenspersonen ligt in de grote(re) deskundigheid door meer ervaring en opleiding, alsmede onafhankelijkheid en objectiviteit. Externe vertrouwenspersonen die hun vak beroepsmatig uitoefenen zijn over het algemeen gecertificeerd en lid van de beroepsvereniging.

Deskundige medewerker

In de huidige Arbowet is niet de deskundigheid bepaald van de werknemers die de werkgever in het algemeen bijstaan bij zijn verantwoordelijkheden voor de preventie. De wet bepaalt alleen de deskundigheid die vereist is bij (het toetsen van en adviseren over) de RI&E. (artikel 14 lid 1 sub a). De wet, Arboregeling of -besluit geven geen enkele indicatie van wat onder 'deskundig' moet worden verstaan. De wet is dus niet duidelijk over wat de interne preventiemedewerker moet kennen en kunnen.

Voor de vertrouwenspersoon is er wel een beschikbaar kader voor deskundigheid. De certificering die op basis van de eisen gesteld door de beroepsvereniging, door een onafhankelijke organisatie CRP wordt uitgevoerd. In de wet zou vermeld moeten worden dat de vertrouwenspersoon goed opgeleid en gecertificeerd moet zijn.

Voorstel van wet met vervolgens verwijzing naar de MvT

Onder Algemeen in de Memorie van Toelichting

Inleiding, 2^e alinea kan 'als melder' wel geschrapt worden. Dit is overbodig in deze tekst en wekt de indruk dat het alleen over meldingen (informele fase) gaat. Bij **werknemer** een noot toevoegen (als bedoeld in 1 en 2 van de Arbowet). De wet is niet alleen van toepassing op werknemers.

Onder C.

Artikel 13a lid 8 van de Arbowet. (Over deskundigheid en ervaring, zie laatste alinea algemeen over deskundigheid).

In dit kader ontbreekt een verwijzing in artikel 5 lid 2 van de Arbowet over RI&E naar het nieuwe in te voegen artikel 13a. Wel wordt in het voorgestelde artikel 13a lid 8 van de Arbowet verwezen naar artikel 5 van die wet. **In de MvT** op pagina 10 2^e alinea wordt ook over RI&E gesproken en op pagina 11 1^e alinea (artikel 12 jo art. 5 Arbowet).

In de MvT pagina 7 onder **2.3.2. 'eisen aan de vertrouwenspersoon'** wordt alleen gesproken over eisen aan de vertrouwenspersoon m.b.t. wat er van een vertrouwenspersoon wordt verwacht. Geen duidelijkheid van een eis van een (erkende) opleiding/niveau (zie ook laatste alinea algemeen over deskundigheid). Iedereen kan zich vertrouwenspersoon noemen. De eisen aan en de kwaliteit van opleidingen moeten toch aan bepaalde minimumeisen voldoen. Bijvoorbeeld de certificering die op basis van de eisen gesteld door de beroepsvereniging, door het onafhankelijke CRP wordt uitgevoerd. In de wet zou vermeld moeten worden dat de vertrouwenspersoon goed opgeleid en gecertificeerd moet zijn.

Onder D.

Artikel 13a lid 5 sub b. het bemiddelen bij conflicten etc. Vertrouwenspersonen bemiddelen **niet**. Dit behoort principieel niet tot de taak van de vertrouwenspersoon. Een bemiddelaar is neutraal, de vertrouwenspersoon staat naast degene die de hulp van de vertrouwenspersoon inroept. Als de vertrouwenspersoon gaat bemiddelen verschuift diens positie en kan de vertrouwenspersoon niet meer onvoorwaardelijk naast de melder staan. Wel kan de vertrouwenspersoon bevorderen dat er wordt bemiddeld door een derde.

Voorstel de tekst te wijzigen als volgt:

“Schakelt zo nodig een deskundige of bemiddelaar in bij conflicten die verband houden met ongewenste omgangsvormen als bedoeld in het eerste lid.”

Vervolgens de MvT op pagina 6 onder 2.3.1. 2^e alinea schrappen ‘om te bemiddelen’. De vertrouwenspersoon heeft dan (alleen nog) de formele positie de organisatie te adviseren over het beleid. Verder op pagina 12 laatste alinea met vervolg op pagina 13. (*De taken genoemd onder a.b. en c.*) Met name b gaat over bemiddelen.

Artikel 13 a lid 11. Over de wijze van afhandelen. ‘van een door de vertrouwenspersoon n.a.v. een melding als bedoeld in het eerste lid aan de werkgever uitgebracht advies.’

Onduidelijk en voor verschillend uitleg vatbaar. Kan alleen het advies of aanbeveling betreffen n.a.v. het gevraagde en ongevroagde advies of de aanbevelingen in het jaarverslag (lid d en f). Dit moet duidelijk beschreven worden in de MvT. De vertrouwenspersoon adviseert alleen in hoge uitzondering over concrete meldingen. Dit raakt direct aan de vertrouwelijkheid. De vertrouwenspersoon heeft een geheimhoudingsplicht waarbij er situaties kunnen bestaan waarin in redelijkheid van de vertrouwenspersoon niet gevergd kan worden vertrouwelijkheid te handhaven bij gewetensnood etc.

In de MvT pagina 12 laatste alinea en vervolg op pagina 13.

Is de ‘melding’ dan al formeel? Kan ook een signaal zijn wat onderzoek behoeft.

De VP onderzoekt niet zelf en doet niet aan waarheidsvinding. Behoort niet tot de taak van de vertrouwenspersoon. Zij/hij kan de werkgever wel adviseren om een signaalonderzoek door een onafhankelijke derde te initiëren zonder daarbij een concrete zaak te benoemen. Of het treffen van bepaalde maatregelen of het doen van aanbevelingen t.a.v. het beleid.

Uitbrengen van advies na onderzoek melding/klacht.

Het indienen van een klacht, het formele traject van de klachtbehandeling door een klachtencommissie. Het is de onafhankelijke klachtencommissie die advies uitbrengt aan de werkgever na onderzoek. De vertrouwenspersoon ontvangt hiervan normaliter (voor zijn/haar cliënt) een afschrift.

In deze formele fase is de rol van de vertrouwenspersoon het begeleiden bij het indienen van de klacht en indien gewenst het begeleiden van de klager tijdens de klachtbehandeling door de klachtencommissie.

Na de procedure bij de klachtencommissie verleent de vertrouwenspersoon nazorg, bijvoorbeeld het advies en of de eventuele aanbeveling wordt uitgevoerd en het in de gaten houden of de ‘melder’ niet wordt benadeeld n.a.v. de ingediende klacht.

Namens het bestuur van de LVV,

Margriet Maris
Voorzitter LVV

20 april 2020